

abude peal koeu kannud. Kena füll kuulda ja imestelemise väärt ka, aga töige pealt piame küsimä: mis asja meie oma paleuse järelle imestelema piame, kas selle paavsti üle, kes ometi ise kehwade inimeste laps oli ja sialarjatse põlwest Grotte fülast tarkusega nii lõrgele töusnud oli ja ehituse meistrile öölnud, et kui 1 miljon selle samba piistipanemiseks ei piisa, et ta siis home pääwa veel teise miljoni selleks otstarbeks küsida tohtida, wõi meistri Fontaana osavuse ja õune üle? Küll seda wist oleks paremateks otstarbeteks enam tarvis läinud ja siis ep oleks dige õnnistus ka mitte tulemata jäänuud.

Ilma waidlemata oli Rooduse saare sadamas ülespanud Apolooniuse auusammast veel enam imelspanemise väärt, kui ülemal nimetatud marmorist sammast, seest et see oli metallist valatud ja nimetatut sadamas nõnna kahe teine teise kohas seisva falju rünkaste peale püstti säätud, et tölk suured laewad sadamasse tulles ja sadamast minnes selle alt ja wahelt pidanud läbi minema.— Kui nüüd nimetatud auusambad veel seisaksiwad, siis oleks aga wähe maavärisemist tarvis ja puru oleks taga.

Auustatud kalendri-saba lugejad! igauks Teitest on omal aadal ka juba koolis oma osa geograafia

öpetust saanud ja mõned eht öpiwad vast veel ja teate wäga hästi, et meie maakera olu ja elu on nii ja nii ja täib nii ja nii. Noh, hea füll, mööda läinud aasta-aega sees on Saksa-aalt Altdorfi linna prohressor Sturm wäljaarwanud, et meie maakera nõnda arvata 221, "170,039, "644,808, '000,000 leisikast kaa-luda. Missugune arwamata suurus? ja seda kannab Jumala wägew täsi ülewel! Siisgi on ta mehi olnud, kes hoopeldes on ütelnud: „Andke eht ütelge mulle üks kiudel pait, kus peale ma omad hoowad panen ja ma taham maakera paigast äratästa!“

Seda olla kuulus matematitlus ehl rehkenduse meister Arhhimeedes ütelnud, kes nõnda arvata 200 aastat pärast Kristust elas ja oma osavaste wäljaarvatud maschinatega Karthageenlaste ja Roomlaste vastu oma elukohta, Siirakuise linna kaitses. Kui Roomlased linna sisse tunginud, siis olla ta jälle parajastest oma maamöedu kriipsusi liiva peale teinud ja üks Rooma soldat, keda ta neid kriipsusi keelanud tallamaast, pistnud ta piigiga selle tegewuse juures surmiks. Ka ep olla ta saunagi muidu läbenud olla, waid teinud aga aiwa õliga geometri kriipsusi oma ihu peale ja tema põhjusöpetusi öpitakse tänapääwani meie lõrgemates koolides.